

[Finansministeren.]

Jeg maa imidlertid understrege ikke blot, at der til disse Tal knytter sig en ret betydelig Usikkerhed, men ogsaa og navnlig, at alt, hvad jeg hidtil har sagt, er opstillet under visse Forudsætninger.

Jeg skal nævne de to vigtigste af disse.

Der er ikke i det her omtalte Budget indsat noget Beløb til Udgifter vedrørende en eventuel Udsendelse af militære Styrker til Tyskland. Om dette Spørgsmaal er der nemlig stadig løbende Forhandlinger i Gang, og det kan ikke i Øjeblikket siges, hvad det endelige Resultat af disse Forhandlinger vil blive. Den anden Forudsætning, jeg har antydnet, er den, at der ikke i det opstillede Budget er regnet med Tilskud til Landbrugs-eksporten ud over 1. Oktober d. A. For Tiden indtil 1. Oktober gælder der som bekendt en Prisgaranti over for Landbruget med dertil hørende Forpligtelser for Statskassen. Hvorledes Forholdene vil udvikle sig efter 1. Oktober, kan ikke i Dag siges med Sikkerhed, men det siger sig selv, at hvis Forholdene udvikler sig saadan, at der for Tiden efter 1. Oktober skal udbetales meget store Tilskud for at holde denne vigtige Eksportproduktion oppe paa den for Landet nødvendige Højde, saa vil det i høj Grad forrykke Forudsætningerne for den Budgetlægning, der hidtil har fundet Sted, og Udgifterne vil da kunne blive væsentlig større, end man ellers maatte regne med. Der vil naturligvis ogsaa paa andre Omraader kunne indtræffe Forhold, der nødvendiggør Udgifter, som ikke i Dag kan forudses; men det er samtidig nødvendigt at understrege, at der efter den Udvikling af Statsbudgettet, vi har haft siden Befrielsen, er al mulig Grund til at tænke sig om, før man kommer med nye væsentlige Krav om Statsudgifter, og det maa her være en Regel, at skulde saadanne Krav komme, betyder de indirekte Krav om tilsvarende højere Skatter.

Jeg har med Vilje fremhævet den Usikkerhed, der i Øjeblikket knytter sig til et Overslag over Statens Indtægter og Udgifter. Det vilde næppe være rigtigt at give Rigsdagen et Billede, der gav det Udseende af, at vi har mere sikker Viden end den, vi virkelig besidder. Skulde imidlertid Resultatet af indeværende Finansaars Udvikling blive dette, at de samlede Driftsudgifter bliver rundt regnet 500 Mill. Kr. eller ½ Milliard større end de egentlige Driftsindtægter, vil dette sige, at man i indeværende Finansaar i betydelig Udstrækning fortsætter med den Merudgift, som har kendetegnet det nylig afsluttede første Finans-

aar efter Befrielsen, og en Fortsættelse af denne Udvikling vil naturligvis ikke være forsvarlig. Rent bortset fra, at denne Udvikling forøger Statens Gæld, saa har en fortsat Merudgiftspolitik ogsaa samfundøkonomiske Konsekvenser, som ikke i det lange Løb kan forsvares. At Staten giver flere Penge ud, end den tager ind, betyder jo, at der gennem Statskassen tilføres Befolkningen forøget Købekraft. Noget saadant kan i et vist Omfang være berettiget, ja hensigtsmæssigt i Tider, hvor der er stor Arbejdsløshed og i øvrigt Depression, saaledes at det er ønskeligt, at Vareefterspørgselen forøges. Men i Tider, hvor der er god Beskæftigelse og rigelig Efterspørgsel, er det ikke forsvarligt. Det vil her snarest være rimeligt at gaa til den modsatte Yderlighed, hvorved man ogsaa vil kunne opnaa, at Staten i gode Tider afdrager paa den Gæld, den maatte se sig nødsaget til at stifte i de haardeste Depressionsaar. Vi maa betragte hele Statens Økonomi som et vigtigt Led i hele Samfundets Økonomi.

Ser vi nu paa Stillingen i Dag, kan der ikke være Tvivl om, at der i det danske Samfund er et Overskud af Købekraft, ud over hvad Produktionen formaar at tilfredsstille. Efterspørgselen er ikke for lille, snarere for stor, der er ikke alene en efter tidligere Aars Gennemsnit meget ringe Arbejdsløshed, men der er samtidig en udpræget Mangel paa Arbejdskraft efterhaanden paa en lang Række Omraader. Samtidig har der i det sidste Halvaar været en stærkt voksende Tendens til Underskud paa Betalingsbalancen, idet Indførselen har oversteget Udførselen med betydelige Beløb. Denne Merimport er siden December vokset fra Maaned til Maaned, og det kan antages, at den for Marts Maaned har andraget ca. 100 Mill. Kr. Dette er sammen med den herskende Mangel paa Arbejdskraft et Tegn paa, at den danske Produktionsevne — selv med god Kapacitetsudnyttelse — ikke kan tilfredsstille den store Vareefterspørgsel, og det betyder saa med andre Ord, at Befolkningens pengemæssige Købeevne er større, end Landets virkelige Velstand betinger. Der kan vist heller ikke være Tvivl om, at den danske Befolkning under disse Forhold anser sig for mere velhavende, end den egentlig er. Det er vel forstaaeligt, at det først gradvis gaar op for Befolkningen, hvilke Byrder Krigen og Besættelsen egentlig har lagt paa Landet.

Der er nu ingen Tvivl om, at naar der hersker dette Overskud af Købekraft i Befolkningen, saa har Statens store Merudgifter i det sidste Aar været en væsentlig medvir-